

РЕШЕНИЕ

№ 184

гр. София, 25.02.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, НО II ВЪЗЗ. СЪСТАВ, в публично заседание на трети февруари през две хиляди двадесет и пета година в следния състав:

Председател: Величка Маринкова

Членове: Атанас Н. Атанасов
Слави Г. Славов

при участието на секретаря Силва Д. Абаджиева
в присъствието на прокурора Д. В. М.
като разгледа докладваното от Слави Г. Славов Въззивно частно наказателно дело № 20241100606029 по описа за 2024 година

Производството е по реда на глава 21 от НПК, във връзка с член 306, ал.1, точка първа от НПК.

Образувано е по депозиран въззивен частен протест от СРП, който след изготвяне на мотивите на първостепенния съдебен акт е допълнен с изложение от 16.02.2024г. Атакувано е протоколно определение от 06.06.2024г. /л. 137 от съд.дело/ на СРС, НО, 106 с-в, постановено по дело НОХД № 958/2024г, с което е отказано приложението на член 343б, ал. 5 от НК, а вещественото доказателство, предмет на акта, а именно МПС марка „ БМВ “ с рег. № СВ **** ТХ е върнато на собственика му – осъдения И. Ц. Ц..

В протеста и допълнението му се навеждат доводи, че определението на СРС е неправилно, поради което следва да бъде отменено от въззивната инстанция. Акцентира се върху факта, че делото е приключило с влязъл в сила осъдителен съдебен акт, с който Ц. е признат за виновен в извършване на престъпление, за което е предвидено отнемане на превозното средство, послужило за извършване на престъплението, както и че същият е собственик на автомобила. Допълва, че СРС не разполага с правомощие да осъществява инцидентен контрол за конституционна съобразност на законите поради заплахата за сигурността на правния мир. В заключение е посочено, че единствено Народното събрание и Конституционният съд имат правомощия в посочената по–горе област.

Отделно, представителят на държавното обвинение развива теза, че изтъкнатата „непропорционалност“ на мярката отнемане на МПС при този вид транспортни престъпления, макар и нарушаваща и ограничаваща правото на собственост на определена категория граждани, е конституционносъобразна, тъй като разпоредбата е ясно и точно формулирана с дефинитивни критерии.

По отношение на възприетото от СРС неспазване, несъобразяване на нормата на член 343б, ал.5 от НК с правото на ЕС, конкретно с член 49, параграф 3 от Хартата за основните права на ЕС, а същата така и с Рамково решение 2005/212/ПВР на Съвета от 24.02.2005г, прокуратурата намира, че предвидената санкция или „наказание“ по смисъла на ПЕС е пропорционално и съразмерно, а досежно цитираното решение – че то е неприложимо, тъй като сътрудничеството между държавите– членки на ЕС и съюза е една от областите, в която суверенитетът на държавите е най – висок, а отделно – мярката е в унисон с целите, преследвани от ПЕС, а именно ЕС да бъде пространство на свобода, сигурност и правосъдие.

Петитумът на искането от страна на СРП е отмяна на протестиращия съдебен акт и постановяване на отнемане на процесното МПС в полза на държавата.

Протестът е подаден в законоустановения срок, от страна, притежаваща правен интерес от протестиране и активна процесуална легитимация, поради което въззивната инстанция го намира за ДОПУСТИМ. Разгледан по същество, същият е и обстойно и задълбочено обоснован, поради което е и ОСНОВАТЕЛЕН, мотиви за което се намират по – долу.

В закритото заседание по реда на чл. 327 от НПК на 03.10.2024г, въззивният съд е изискал служебно актуална справка за собственост на лекия автомобил, предмет на делото, от СДВР, както и такава от Конституционния съд за етапа на производството по к.д. №16/2024г, които справки са приети в първото открито съдебно заседание по делото.

В последното открито съдебно заседание пред втората инстанция от 03.02.2025г, СГП поддържа протеста. Подчертава, че оспорената пред Конституционния съд норма е част от действащото към момента право, поради което следва да бъде приложена. Настоява за отмяна на първостепенното определение и уважаване на искането на ПРБ в частта за отнемане на лек автомобил марка „БМВ“ с рег. № СВ **** ТХ, собственост на осъденото лице.

Осъденото лице- И. Ц. Ц., редовно уведомен за датата и часа на делото, не се явява. Представлява се от защитник по пълномощие - адв.К., който прави искане за спиране на производството до произнасяне на КС. След като същото е оставено без уважение, заявява, че подзащитният му е съгласен с искането на държавното обвинение и намира за справедливо автомобилът му да бъде отнет.

Софийският градски съд, след като обсъди доводите и възраженията във

въззивния частен протест и допълнението му, както и тези, изложени в съдебно заседание, и след като в съответствие с чл. 314 от НПК провери изцяло правилността на оспореното определение, която проверка включва неговата законосъобразност, намира за установено следното:

НОХД № 958/2024г. по описа на СРС, НО, 106 състав, е образувано по внесен на 22.01.2024г. обвинителен акт, с който И. Ц. Ц. е предаден на съд за извършено престъпление по член 343б, ал. 1 от НК. Делото е приключило с протоколно определение от 18.03.2024г. / л. 50 от съд. дело/, в сила от същата дата, с което е одобрено споразумение между защитника на подсъдимия и прокуратурата. С него Ц. е признат за виновен в извършване на престъпление по чл.343б, ал.1 от НК, като са му наложени наказания „лишаване от свобода“ в размер на десет месеца, чието изпълнение е отложено с изпитателен срок от три години, както и наказание „ лишаване от право да управлява моторно превозно“ за срок от една година и два месеца. По отношение на искането на СРП за приложението на член 343б, ал.5 от НК първоинстанционният съд е насрочил и разгледал въпроса по реда на член 30б, ал.1, т. 1 от НПК, което произнасяне е предмет на настоящата въззивна проверка.

Първостепенният съд е отказал да приложи материалния закон в частта, постановяваща отнемане на „ превозното средство, послужило за извършване на престъплението“, на първо място поради противоречие на принципите, залегнали в член 53 от НК и цитираната разпоредба. Приел е, че законодателната техника е погрешна, тъй като с член 343б, ал. 5 от НК вместо предмет, лекият автомобил е трениран като средство на престъплението, в отклонение на утвърдената практика на ВКС.

Въззивният съдебен състав намира, че неправилната законодателна техника е законодателен въпрос и категорично не е основание за неприлагане на норма, която е част от позитивното действащо право, така щото общоизвестен и валиден е древният римскоправен принцип: *dura lex, sed lex*.

В действителност, както правилно е посочил и първостепенният съд, върховната съдебна инстанция с дълга давност е имала възможност да дефинира термина „ вещь, послужила за извършване на престъплението“ в свое ТР № 84 от далечната дата 01.12.1960г, чийто постулати са валидни и към момента. Видно от юридическите изводи в цитираното Решение, такава вещь се явява „ средство“, а не „ предмет “ на престъплението. Акуратна е корелацията на СРС и с ТР № 18 от 14.11.1977г. на ОСНК на ВКС, видно от което всъщност моторното превозно средство при престъпленията по транспорта е предмет, а не средство на престъплението, тъй като то е елемент на засегнатите обществени отношения, така щото при неговата липса престъпление не би било налице. Не по същия начин стои въпросът при „ средството “ на престъплението, което не е елемент на засегнатите обществени отношения и стои вън от него.

В този смисъл и предвид изложеното, въззивният съд приема, че при

този вид транспортни престъпления МПС е винаги техен „предмет“, поради което действително порочен е законодателният подход в разпоредбата на чл.343б, ал.5 от НК, определяйки МПС с думи, относими към „средство“. Въпреки това, СГС намира, че спор относно тяхната природа не би могло да има, имайки предвид и цитираната по-горе тълкувателна дейност на ВКС, а използваната от законодателя дума „послужило“ не води до противоречие с Конституцията на Република България.

Изхождайки от това принципно положение досежно правната природа на МПС при престъплението по чл.343б, ал.1 от НК, въззивният съд счита, че в конкретния случай отнемането на процесното МПС следва да бъде преценявано на плоскостта на разпоредбата на член 53, ал. 1, буква „Б“ от НК, а не по реда на ал.1, б.А от същата разпоредба, доколкото и отнемането му е предвидено изрично предвидено в особената част на НК, а именно в член 343б, ал. 5 от НК. Същевременно твърди се, а и се установява, че се касае за умишлено престъпление, а МПС се твърди и се установява да е собственост на лице, признато за виновно в извършване на престъпление по чл.343б, ал.1 от НК..

Обстоятелството, че искането за отнемане на процесното МПС е направено от прокурора по реда на чл.53, ал.1, б.“А“ от НК е ирелевантно в случая, доколкото съдът и сам, служебно има задължение да се произнесе по тези въпроси, поради което и не е обвързан от правното основание посочено в искането на прокурора.

На второ място, СРС е счел, че нормата е непропорционална с оглед на инкриминираната престъпна дейност и целите, които преследва. СГС счита, че принципът за пропорционалност, залегнал в мотивите на Решение № 8 от 15.11.2019г. на КС, е спазен. Репресивната мярка е приета в отговор на пътния травматизъм в държавата, критериите, при които се налага са обективни, ясни, недискриминиращи. Още повече, погрешно контролираната инстанция е счела, че нормата на член 53 от НК е наказание. Правната доктрина и съдебна практика с дълга давност са безпротиворечиви, че тази мярка притежава санкционен, превантивен характер, но не е наказание, въпреки репресивния си елемент. Аргумент в тази насока е и обстоятелството, че отнемането по цитирания текст се прилага независимо и отделно от наказателната отговорност, въпреки че това винаги се осъществява само при извършено престъпление. В този смисъл юридически ирелевантен е аргументът на СРС, че „мярката“ /която първостепенният съд погрешно е приел за наказание/ не е подчинена на правилата за индивидуализация на наказанието в НК и не е съобразена с тежестта на Д.ието. Този въпрос при мерките по член 53 от НК е решен дефинитивно, тъй като те са отговор, държавна реакция с елемент на държавна принуда при регулиране на определени обществени отношения, каквито са процесните – безопасността на транспорта.

Не на последно място, настоящият съдебен състав намира за нужно да отбележи, в унисон с установеното във въззивния частен протест, че нито

първостепенният, нито въззивният съд имат правна възможност да упражняват инцидентен, спорадичен контрол за конституционност на законите. Това правомощие по силата на действащата нормативна уредба е предоставено единствено на Конституционния съд, съобразно член 149, ал. 1, т. 2 КРБ. Искане от оправомощен субект в този смисъл е депозирано като делото е висящо пред компетентния арбитър. Както представителят на държавното обвинение сочи, погрешно първоинстанционната инстанция е намерила основание за това свое правомощие в правното основание на параграф № 3, ал.1 от преходните и заключителни разпоредби на КРБ. Последните се отнасят до заварените закони към момента на приемане на действащата Конституция, а не на бъдещото законодателство, каквото се явява в темпорален аспект нормата на член 343б, ал.5 от НК.

Същевременно първостепенната инстанция се е позовала на прякото действие на конституционните разпоредби, без обаче да ги конкретизира. Безпротиворечиво, съгласно член 5, ал. 2 от КРБ същите имат непосредствено действие, но в акта на СРС липсва конкретика. Не са посочени конституционните разпоредби, които проверяваният съд е приел, че прилага пряко, като е посочил единствено коя разпоредба от НК не прилага. Бланкетно като нарушени са маркирани член 4 и член 17 от КРБ, но задълбочен и достатъчен анализ как именно конституционните изисквания не са спазени, липсва.

Досежно разпоредбата на член 4, ал.1 от КРБ, СГС намира, че нормата е прекомерно обща и не установява дефинитивни признаци за неспазването ѝ в конкретния случай, даже напротив. Съгласно разпоредбата на чл.4, ал.1 от КРБ „Република България е правова държава. Тя се управлява съобразно Конституцията и законите на страната“, като за въззивния съд е непонятно как в случая е нарушена тази разпоредба, при положение, че отнемането на МПС при извършено престъпление по чл.343б, ал.1 от НК е предвидено изрично в закон- НК.

Относно член 17 от КРБ, то съгласно нормативния акт с най – висша сила, конкретно в ал.3 на цитираната разпоредба, частната собственост е неприкосновена. Както е посочил и Конституционният съд в Решение № 12 от 30.09.2021г. по к.д. № 10/2021г. това правило обаче не е безусловно, като прогласеният в Конституцията принцип на неприкосновеност на частната собственост не изключва правната възможност за нейното ограничаване. Отново в цитираното решение КС е посочил и при какви условия това е допустимо, а именно- когато ограниченията са уредени с нормативен акт с ранг на закон, преследват легитимна конституционна цел и са пропорционални на защитата на въздигнати от КРБ ценности, поради което и са направени с оглед постигане на правоугодни и допустими цели– в този

смисъл е становището на Конституционния съд в Решение № 12 от 30.09.2021 г. по к.д. № 10/2021г. Отново в това решение, КС сочи като пример за такова ограничение, непротиворечащо на разпоредбата на чл.17, ал.3 от КРБ, отнемането по смисъла на чл.53, ал.1, б.А и б.Б от НК, като подчертава, че „по силата на тези разпоредби независимо от наказателната отговорност се отнемат вещи, собственост на виновния, които са били предназначени или са послужили за извършване на умишлено престъпление, както и вещите, предмет на умишлено престъпление.“ Според КС „единствено в ал.2 на [чл.53 от НК](#) е предвидена възможност отнемането да е насочено към вещи, които не са собственост на дееца, но това се отнася само за вещи, предмет или средство на престъплението, притежаването на които е забранено“, с което според КС дори в тази хипотеза „е съхранен балансът между неприкосновеността на частната собственост и оправданата намеса на държавата в защита на обществения интерес“.

Конкретният случай попада под хипотезата на член 53, ал. 1, буква „ Б“ от НК вр. чл.343б, ал.5 от НК, като въззивният съд счита, че така приетата от законодателя допълнителна наказателна репресия е наложителна така щото да се осъществи превенция срещу транспортни престъпления, които са с висока степен на обществена опасност (което е видно и от лаконичните мотиви към законопроекта, с който е въведена тази мярка) и тази репресия преследва легитимна и съобразена с КРБ цел– опазване живота и здравето на участниците в движението, която дейност поначало е с висока степен на риск, поради което и намира, че с въвеждането на тази мярка не е нарушен принципа за пропорционалност, тъй като опазването на живота и здравето на участниците в движението по пътищата и намаляването на пътния травматизъм, е цел с голяма значимост, която позволява въвеждането на такива ограничения в правото на собственост. Освен това преценката за пропорционалност следва да се прави от законодателя, така както това е сторено и в конкретния случай с разпоредбата на чл.343б, ал.5 от НК.

В подкрепа на тезата си, СРС е цитирал и Рамково решение 2005/212/ПВР, както и Решение от 14.01.2021г. по дело № С – 393/2019г. Въпреки че *prima facie* предмета на делото е относим към тях, настоящият състав не счита, че това е така. Рамковото решение касае мерки срещу организирана престъпност с трансграничен елемент, а практиката на СЕС – митническа контрабанда на културни ценности. СГС счита, че престъплението по чл.343б, ал.1 от НК, съставляващо управление на МПС след употреба на алкохол не попада в обхвата на посочените от първата инстанция актове.

Според въззивния съд те са неприложими и на още едно основание, тъй като и двете обсъждат не „ предмета “ на престъплението, каквато е правната природа на иззетия като веществен доказателства лек автомобил. Техен обект са „средството“ и „облагата“ от престъпна дейност, в които хипотези настоящият казус, с оглед посоченото по- горе от въззивния съд, не попада. А освен това Решение от 14.01.2021г. по дело № С – 393/2019г. на Съда на ЕС (СЕС) коментира „конфискацията“ на средството на престъплението, като

окончателно отнемане на имущество, постановено във връзка с престъпление, но когато тя касае отнемане на имущество на трето лице, несъпричастно към престъплението, за което е признат за виновен и осъден дееца, какъвто отново настоящият случай не е.

Също от гледна точка на европейското законодателство, въззивният съд не намира, че приетата от СРС за противоречаща на КРБ разпоредба от НК, противоречи и на чл.49, §3 от Хартата на основните права на Европейския съюз. Съгласно цитираната разпоредба тежестта на наказанията не трябва да бъде несъразмерна спрямо престъплението. В настоящия случай неприложената от СРС разпоредба от НК не е „наказание“, а мярка, която мярка въззивният съд намира за удачна, общественополезна и преди всичко – за приета от законодателя по установения ред, в кръга на компетенциите му. Още повече и както бе посочено, пропорционалността на мярката се следи и определя от Народното събрание, което според въззивния съд, видно от мотивите към законопроекта е сторено. Като такава, тя е част от позитивното действащо право и следва да бъде приложена.

Приетата за противоречаща на Конституцията разпоредба на НК и към момента е част от позитивното действащо право, а спорът пред Конституционния съд е все още висящ. Съгласно член 151, ал. 2 от КРБ, в случай, че нормата бъде обявена за противоконституционна, тя не се прилага *ex nunc*, а силата на пресъдено нещо на съдебните актове, влезли в сила, не се разколебава.

Като взе предвид изложеното по-горе и в контекста на конкретния казус, въззивният съд счита следното:

Престъплението по чл.343б, ал.1 от НК е регламентирано в глава XI, от НК, озаглавена „Общопасни престъпления“, раздел II, озаглавен „Престъпления по транспорта и съобщенията“ и гласи: „Който управлява моторно превозно средство с концентрация на алкохол в кръвта си над 1, 2 на хиляда, установено по надлежния ред, се наказва с лишаване от свобода от 1 до 3 години и с глоба от 200 до 1 000 лв.“. Престъплението има за непосредствен обект обществените отношения, свързани с безопасността при управление на МПС. Изпълнителното му Д.ие се осъществява чрез действие, изразяващо се в управление на МПС от водач с концентрация на алкохол в кръвта му над 1,2 на хиляда. Престъплението е типично формално или безрезултатно. То е довършено с осъществяване на изпълнителното Д.ие, като не е необходимо настъпване на общественоопасни последици. Освен това законодателят в разпоредба на чл.343б, ал.5 НК е предвидил, че в случаите по ал. 1 – 4 съдът отнема в полза на държавата моторното превозно средство, послужило за извършване на престъплението и е собственост на дееца, а когато деецът не е собственик – да присъди равностойността му. В настоящия

случай, безспорно е установено по категоричен начин, че и двете условия са изпълнени, тъй като реално МПС е собственост на осъдения И. Ц. Ц. /справка от КАТ на л. 24 от съд. дело/, както и че същото е „ послужило “ /с изяснените вече условия/ за извършване на умишлено престъпление, а именно такава по чл. 343б, ал.1 НК, за което Ц. е признат за виновен и му е наложено наказание, по силата на одобреното от съда споразумение от 18.03.2024 г.

Поради изложеното до тук, СГС счита, че първостепенният съд е следвало да постанови отнемане на вещественото доказателство - МПС марка „ БМВ “ с рег. № СВ **** ТХ, собственост на осъдения И. Ц. Ц..

В заключение, след обобщаване на резултатите от извършената на основание чл. 314 НПК служебна проверка на първоинстанционния съдебен акт, въззивната инстанция констатира основания за неговата отмяна и уважаване на подадения протест.

Така мотивиран и на основание чл. 334, т. 2 от НПК, Софийският градски съд, НО, II въззивен състав:

РЕШИ:

ОТМЕНЯ протоколно определение от 06.06.2024г. на СРС, НО, 106 с-в, постановено по дело НОХД № 958/2024г.

ОТНЕМА на основание член 53, ал.1, буква „ Б “ вр. член 343б, ал. 5 от НК, в полза на държавата лек автомобил марка „ БМВ “ с рег. № СВ **** ТХ, собственост на И. Ц. Ц. с ЕГН *****.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

Препис да се изпрати на страните.

Препис от решението да се изпрати на НАП за сведение и изпълнение.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____